İslam'da Kadının Yaratılışı ve Toplumsal Yeri

<"xml encoding="UTF-8?>

İslam'da Kadının Yaratılışı ve Toplumsal Yeri

Kadın iyi bir anne, iyi bir eş, iyi bir arkadaş, merhamet timsali, şefkat abidesi ve hepsinden önemlisi "Allah'ın insanlığa rahmeti"[1] dir. Bu yüceliklere sahip olan böyle bir varlık olan "kadını yeniden okumak" ve İslam'ın ona verdiği yüce değerleri bulmak için en son din olan İslam dininin yüce değerlerini incelemekten başka bir seçenek yoktur.
Bu makalede Allah'ın (c.c) insan olarak yarattığı varlıklar içerisinde yer alan kadının şahsiyeti ve yüceliğini ele alarak ona İslam'ın verdiği gerçek değeri ele almaya çalışacağız.

O, var eden, güzel yaratan, yarattıklarına şekil veren"[2] dir. başka bir ayette ise şöyle buyurulmuştur: Size şekil vermiş ve şeklinizi güzel yapmıştır."[3] Yarattığı her şeyin bir anlam ve hikmeti vardır, yaratma gücüne sahip olan yüce Allah'tır. Her şeye bir yörünge ve ölçü tayin eden de hiç şüphesiz Allah'tır. "Ölçüyü koydu."[4] Varlıklar belirlenen yörüngeyi,

sistemi aşacak olurlarsa düzenleri bozulur ve yok olup giderler. Rahman'ın bu yaratmasında bir düzensizlik bulamazsın."[5] Elbette ki her şeye bir düzen koymuş ve asla yarattığı hiç bir şeyde düzensizlik ve anarşi yoktur.. "her şeyi yaratıp bir ölçüye göre düzenleyen"[6] O'dur. "Şüphesiz biz her şeyi bir ölçüye göre yaratmışızdır." Ve "O'nun katında her şey bir ölçüye göredir."

Allah sizi topraktan, sonra nutfeden yaratmış, sonra da sizi çiftler halinde var etmiştir.[7] Yüce Allah her şeyi çiftiyle yaratmıştır. Evrene baktığımızda gördüğümüz her şeyin bir eşini de beraberinde görürüz. Bu yaratılışın kanunu, Allah'ın kurduğu bir sistemdir. Özellikle canlılar aleminde her şeyin eri olduğu gibi her şeyin de dişisi de mevcut bulunmaktadır. Bu yaratılış sisteminin en iyi şekilde işlemesini sağlayan temel unsurlardan biridir. Allah her şeyi bir nizam ve ölçü içerisinde yaratmıştır.

"Rabbimiz! Sen bunu boşuna yaratmadın"[8]
"Göğün boşluğunda Allah'ın buyruğuna boyun eğerek uçan kuşlara bakmıyorlar mı? Onları Allah'tan başka tutan kimse yoktur. İman eden kavim için bunda dersler vardır."[9]

Yüce Allah gökte uçan kuşlarda yerde gezen karıncalara bakıp ibretler almamızı ve dersler çıkarmamızı tavsiye ediyor. Allah'ın yarattığı her şeyde düşünen ve aklını çalıştıran insanlar için bir ders ve ibret vardır.

Aynı şekilde bizleri yaratan Allah kendi yaratılışımızda da nice ibret ve derslerin olduğunu ve bunları düşünmemizi öğütlemektedir. Eğer düşünürsek asla kadının kendisini "neden kadın olarak yaratıldım?" diyerek aşağılamasının asla doğru ve islami bir davranış olmadığını görürüz. İslamiyet cahili sistemlerde kadını saplandığı zillet batağından kurtararak izzetin zirvesine ulaştırmaktadır."Şüphesiz, Allah (c.c) katında en değerliniz, O'na karşı gelmekten en çok sakınanızdır."[10] Üstünlük takvadadır. Takvalı kim olursa olsun üstün sayılmıştır. Bizde (örfi dinde) ise maddi güce sahip olan erkeğin üstün olduğu göz önünde tutulmuş ama İslam bu görüşü yıkmaya çalışmıştır.

Hz. Ali'nin (a.s) buyurduğu gibi "En akıllınız, en çok sakınanız (takvalı olanınız) dır."[11] Üstünlük takvadaysa ve Allah'ın ayetleri herkese şamilse ve kadın da sakınıyorsa meleklerin derecesine hatta daha üstüne çıkabilir demektir. Sakınmayan erkek nasıl olurda sakınan kadından üstün olabilir? Erkek sakınmıyorsa esfeli safilin "aşağıların en aşağısı"[12] haline düşüyorsa nasıl olurda Allah'ın aşağılık kıldık dediğini biz en üstün tutabiliriz.? Aynı şekilde aşağıların aşağısına düşen kadını nasıl olur da alay-i illiyyin'e (yücelerin yücesine) çıkarabiliriz.

İnsanlar ister kadın olsun ister erkek takvaları ölçüsünce değerlendirilmelidirler ve hak ettikleri değerleri onlara veren İslam olmalıdır. Hz. Ali'nin buyurduğu gibi "İnsanların en akıllısı, Allah'a en yakın olan kimsedir"[13] Allah'a en yakın olan kimse en çok korunan kimse demektir. Allah'a göre akıllılığın değeri takva ölçüsüncedir.
İster erkek ister kadın her ikisinin de çabasının sonucu kendisinedir. Kim çalışır iyi bir kul olma yolunda adım atarsa Allah ayırım yapmaksızın her ikisinden de kabul buyuracaktır. "İnsan için sadece çalıştığı vardır."[14]

"Müslüman erkekler ve kadınlar, mümin erkekler ve kadınlar Allah'a itaat eden erkekler ve kadınlar, doğru olan erkekler ve kadınlar, namuslarını koruyan erkekler ve kadınlar, Allah'ı çok zikreden erkeler ve kadınlar... işte Allah bunların hepsine mağfiret ve büyük ecir hazırlamıştır."[15]
Kadına yapılan zulüm ve işkence, onu aşağılayan her türlü sözlü ve fiili sataşma, onu hor ve zelil görmek, erkekten aşağı görmek, ona hakaret etmek velhasıl kendisine yapılmasını istemediğini

kadınına yapması ve layık görmesi bunların hepsi cahiliye davranışlarının kalıntılarıdır. Kur'an ise bu tür davranışları şiddetle yermiş ve hesabının sorulacağını açıkça beyan etmiştir: "Kız çocuğun hangi suçtan ötürü öldürüldüğü kendisine sorulduğu zaman;"[16]

"Erkeklere kazandıklarından bir pay olduğu gibi kadınlara da kazandıklarından bir pay vardır."[17] ayetiyle erkeklerle arasındaki farkı kaldıran İslam, diğer yandan da kadınlara görüş belirtme ve oy verme hakkını tanımaktadır. Allah Resulü (s.a.a) Kur'an-ı Kerim'in emri ile kadınlardan biat alarak ve onları kabul ederek onlara bu hakkı yüzyıllar öncesinden vermiştir: "Sana biat etmek üzere geldikleri zaman, onları kabul et."[18] İmam Ali' (a.s) "Ey insanlar! Şüphesiz Ademden ne kul ve ne de cariye doğmuştur.

Tüm insanlar (kadın ve erkek) hürdür."[19] ve "kimsenin kölesi olma çünkü Allah (c.c) seni özgür yaratmıştır."[20] diyerek insana özgürlüğünü öğretmekte bu konudaki her türlü tereddüdü ortadan kaldırmaktadır.
İslam, kadını öğretileri ışığında yüceltti. Öyle ki kadını ilahi risaletin bekçisi ve islami hüküm ve adabın beyan edicisi kılmış ve erkeklere bir emanet olarak vermiştir. Veda hutbesinde Allah Resulü (s.a.a) şöyle buyuruyor: "Ey insanlar sizin kadınlar üzerinde hakkınız olduğu gibi, onların da sizler üzerinde hakları vardır. Ben size onlara iyi davranmanızı vasiyet ediyorum. Onlar size Allah'ın emanetleridirler." Emanete yapılan hıyanetin sorgusu elbette olacaktır.

"Kim emanete hıyanet ederse, kıyamet günü hıyanet ettiği şeyle gelir, sonra haksızlık yapılmaksızın herkese kazanmış olduğu ödenir."[21]
Yüce Allah Kur'an-ı Kerim'de müminlerin sıfatlarından bahsederken şöyle buyuruyor: "Onlar emanetlerini ve sözlerini yerine getirirler."[22] Emanet edilen bir şey en güzel şekilde korunmak ve evin en güzel ve emniyet açısından en güvenilir yerine konmak zorundadır ki güzel korunabilsin ve emanet ehline sağlam bir şeklide ulaşabilsin.

"Emanetlerini ve sözlerini yerine getirenler" "İşte onlar, cennetlerde ikram olunacak kimselerdir."[23]
İşte bir hayvan kadar değer görmeyen kadını İslam yüceltti ve ona azamet ve insanlık makamını bağışladı. Ortaçağ zihniyetinin taşlaşmış kalp yığınları arasında toprağa gömülen kız çocuğunu, bir meta gibi alınıp satılan kadını, günümüzün ağızlarından salya akıtan materyalist maddiyatçı patronlarına cariye yapan kadını, Fransız devrimiyle yeni bir statiko arayan ama aradığını bulamayan kadını,

yeniden erkeklerin patronlaşmasına ve onların ürettiği şeylerin tüketimi için reklam firmalarının kapılarında sürünen bir paçavra haline getirilen kadını, çalışması lazım, kadın evine hapsolmamalı diyerek kendine ucuz işçi bulma peşinde olan materyalist patronları zenginleştirmekten öteye geçmeyen kadını evet günümüz kadınını İslam yüceltmiş ve "cennet anaların ayakları altındadır" diyerek, kendisine en büyük manevi değeri vermiştir.
Kadın haklarının savunmak için çalışan batılı kadınlar feminizm adına bir takım ideolojiler ortaya atmışlardır ama bu ne derece kadının sorunlarını çözebilmiştir? Bugün batıya baktığımızda dağılan aile yuvaları,

babanın evladını evladın da babasını tanımadığı, annenin çocuğundan habersiz gezindiği modern sokak ve parklar, çalıştığı fabrikalar ve atölyeler ne kadar kadına özgürlük verebilmiştir acaba? Bir araba lastiğinin reklamını yapmak için eve istediği saatte gelmek istediği saatte çıkıp gitmek özgürlük sayılabilir mi? İnsanın insani değerler taşımadığı bir toplumda ne derece kadın değer kazanabilir.?

Merhametsiz bir yuvada yetişen çocuk, annesini uyku saatinde gören bir çocuk, işin verdiği yorgunlukla eve gelerek stres ve bunalımdan çocuğunun tenine dahi dokunmadan koltuğun üzerine uzanan, adeta bir cesedi andıran günümüz batı feminist kadını ne derece özgür sayılabilir? Annesiz büyüyen, kreşlerde büyütülen çocuk yarın nasıl annesini tanıyabilir? Annenin şefkat ve sevgisine muhtaç olan çocuk, annesini bile görmeden büyüyüp topluma karışırsa, yarın o çocuktan nasıl merhamet kanatlarını sana germesini bekleyebilirsin?
"İçinizden, kendileriyle huzura kavuşacağınız eşler yaratıp; aranızda muhabbet ve rahmet var etmesi, O'nun varlığının belgelerindendir. Bunlarda, düşünen kavim için dersler vardır."[24]

"Yarattığı her şeyi güzel yaratan"[25] Allah kadını da en "güzel yaratan,"[26] dır. Allah (c.c) kadını da en güzel şekilde yaratmış ve ona hayat arkadaşını bağışlamıştır. Birbirini tamamlayan iki varlık! Onsuz (kadınsız) olunamayacağı gibi, onsuzluğunda (erkeksiz) düşünülemediği bir varlık! Yaratılışta birbirini tamamlayan iki insan.

Eyyaşi tefsirinde zikredildiği gibi İmam Bakır'dan nakledilen bir rivayete göre "yüce Allah (c.c) Hz. Havva'yı Hz. Adem'in geri kalan toprağından yaratmıştır."[27] Erkeğin kaburga kemiğinden değil. Kadın da Allah'ın (c.c) yarattığı ve ona ayrı şekil verdiği bir insandır.
Bir insan olarak kadını değerlendirirsek "Biz insanı en güzel şekilde yarattık."[28] Burada Allah (c.c) ister kadın ister erkek her ikisinin de en güzel şekilde yaratıldığını bildiriyor. Evet şu konuda

birleşmemiz gerekir ki insan olarak kadın en güzel şekilde yaratılmıştır. Bu ayet sadece erkekleri bağlamadığı gibi sadece kadınları da bağlamaz. Her ikisini de bağlar.

Çünkü kadın ve erkek "Ey insanlar! Sizi bir tek nefisten yaratan, ondan eşini var eden ve ikisinden pek çok erkek ve kadın meydana getiren Rabbinizden sakının."[29] Allah'ın insan olarak belirttiği yaratıklarıdır. Her ikisi de Allah'ın kullarıdır. Şunu iyi anlamamız lazım ki Kur'an kadın ve erkek konusunda ayırımcılık yapmamaktadır. Kur'an açısından kadın ve erkek birdir. Sadece yaratılıştaki fiziksel bir takım farklılıkların bulunması erkeklerin kadınlardan manevi yönden üstün olduğunu göstermez.

İnsanın ne olduğunu ve nasıl olduğunu bilen en iyi şüphesiz Allah'tır ve onun için nelerin hayırlı ve nelerin zararlı olduğunu da en güzel bilen O'dur. Hükmedenlerin en iyi hükmedeni Allah'tır. Çünkü "ehkemu'l hakimin"dir. Elbette kadınlar hakkında en iyisini hükmetmiştir. Her şeyin en iyisini bilen elbette Allah'tır çünkü O "alim" sıfatının sahibidir. Bizi bilen ve en iyi şekilde tanıyana boyun eğmeli ve onun sunduğu geniş merhamet ve bağışlanma şemsiyesi altına girmeliyiz.

Her şeyi en güzel şekilde ayetler bize açıklıyor. İnsanın yaratılmasındaki güzellikleri görürsek, "neden kadın yaratıldık? Sorusunu da aşağılayarak soramayız herhalde. Kadın varolmasaydı hiçbir şey varolmazdı. Çünkü alemin yüzü suyu hürmetine yaratıldığı ahir zaman peygamberini doğuran bir kadındır. Kadın olmasaydı alem varolmazdı. Muhammed Mustafa (s.a.a) varolmazdı. Allah'ın yaratılış düzeni kadının yaratılmasını gerektiriyordu ve de nasıl yaratılması gerektiğini de en iyi bilen Allah olduğuna göre kadını da en iyi ve güzel şekilde yaratmıştır. Kadına verdiği zarafet, incelik ve duygusallık onun kadın olmasının belki de en büyük özelliklerindendir.

Kadına en iyi terbiye edici olarak baktığımızda gerek annelikte, gerek eğitimde ve gerekse öğretimde son derece başarılı olması yüce Allah'ın sıfatı olan rab sıfatının cüzisinin kadına bağışlanmış olmasıdır. En iyi terbiye edici Allah'tır hiç şüphesiz; ama ikinci planda kadındır belki de. Allah'ın sıfatlarının kadınlar üzerine yansımasına baktığımızda rab (terbiye edici) ve rauf (yumuşak) ve merhameti görmekteyiz.

Terbiye etme sıfatını ona bağışlamış olmasaydı bu kadar canlılar içerisinde dişi varlıkların yavrularına gösterdiği ilgi ve şefkati göremezdik. Çünkü anne koruyucudur, şefkatlidir ve merhamet timsalidir. Tavuğun civcivleri için nasıl uçuştuğunu ve civcivlerini her türlü tehlikeden

nasıl koruduğuna şahidiz. Yabancı bir ses işittiğinde çıkardığı sesle yavrularını kanatlarının altına aldığını hepimiz görmekteyiz elbette.

Hayvanların bile bu kadar merhamet ve sevgiyle besledikleri yavrulara, biz insan olarak elimizdeki bir takım feminist sloganlar sayesinde kendimizi kainatın yaratıcısının koyduğu bu düzene adeta karşı koyarcasına "ben bakmak zorunda değilim, yapmıyorum, bakmıyorum, emzirmiyorum" demek yaratılıştan verilmiş yüce ilahi donanımları gömezlikten gelmek ve kendi ilahi yeteneklerini ihmal etmektir. Müslüman kadın Allah'ın kendisine bağışladığı bu terbiye sıfatına uygun olarak hareket etmesi yaraşır.

Kadının bir insan terbiye ederek yeni bir dünya yaratması sağlanabilir. Eğer kadın iyi bir anne, iyi bir eş, iyi bir kardeş olursa her şeyde düzen, huzur, ahenk, kardeşlik ve anlayış ortaya çıkacaktır. Yeni bir milenyumda kadının kendini yeniden gözden geçirmesi belki de bu çirkefliklerle dolu, her türlü anarşinin, terörün, zulmün, adaletsizliğin, aşağılanmanın, birbirimizi anlayamamanın, sömürgeciliğin ve sömürünün, emperyalizmin, kapitalizmin, kominizmin ve faşist eğilimlerin boy gezdiği bu dünyaya belki de en büyük huzur, adalet, kardeşlik ve anlayış sağlayan bu Müslüman kadın olacaktır.

---

[1]İslam'da aile düzeni, s. 121, Hüseyin Ensariyan

[2] Haşr Suresi 24. ayet

[3] Tegabun Suresi 3. ayet

[4] Rahman Suresi 5. ayet

[5] Mük Suresi 3. ayet

[6] Furkan Suresi 2. ayet

[7] Fatır Suresi, 36. ayet

[8] Al-i İmran Suresi, 191. ayet

[9] Nahl Suresi 79. ayet

[10] Hucurat Suresi 13. ayet

[11] Gurer'ul Hikem, (c.2, s.370)

[12] Tin Suresi 5. ayet

[13] Gurer'ul Hikem, (c.2, s.443)

[14] Necm Suresi 39. ayet

[15] Ahzab Suresi, 35. ayet

[16] Tekvir Suresi 7. ayet

[17] Nisa Suresi, 32. ayet
[18] Mümtehine suresi 12.ayet
[19] Nehc'us-Saadet, 1/198
[20] Bihar, c. 77, s. 214
[21] Al-i İmran Suresi 161. ayet
[22] Muminun Suresi 8.ayet
[23] Mearic Suresi, 32 ve 35. ayetler
[24] Rum Suresi 21. ayet
[25] Secde Suresi 7. ayet
[26] Haşr Suresi 24. ayet
[27] İslam'da Aile Düzeni, s. 83, Hüseyin Ensariyan
[28] Tin Suresi, 5. ayet
[29] Nisa Suresi 1. ayet